

4. Milyen nemzetközi üzenete van a hadüzenetnek? Emeld ki a szövegből azokat a részeket, amelyek alátámasztják állításod!
5. Nézz utána, hogyan fogadták a németek ellen harcoló szövetségesek a magyar hadüzenetet!
6. Nézz utána, hogy a hadüzenet megtörténte után létrejött-e magyar haderő a németek ellen, s részt vett-e „hivatalosan” magyar alakulat a németek elleni hadműveletekben!

3. FEGYVERSZÜNETI EGYEZMÉNY A SZÖVETSÉGES HATALMAK ÉS MAGYARORSZÁG KÖZÖTT (1945. JANUÁR 20.)

Fegyverszüneti egyezmény, melyet egyrésztől a Szövetséges Szocialista Szovjetköztársaságok, az Egyesült Brit Királyság és Észak-Írország, az Amerikai Egyesült Államok, másrésztől Magyarország kötöttek meg

Magyarország Ideiglenes Nemzeti Kormányja – beismervé azt a tényt, hogy Magyarország a Szövetséges Szocialista Szovjetköztársaságok, az Egyesült Királyság, az Amerikai Egyesült Államok és a többi Egyesült Nemzet ellen viselt háborút elvesztette – elfogadja a fent említett Három Hatalom Kormányainak fegyverszüneti feltételeit, amelyek úgy maguk, mint a Magyarországgal háborús viszonyban lévő Egyesült Nemzetek nevében közöltek.

A fent ismertetettek alapján, egyrésztől a szövetséges (szovjet) Főparancsnokság képviselője, Vorosilov K. E., a Szovjetunió marsallja – aki a Magyarországgal háborús viszonyban levő összes Egyesült Nemzetek nevében eljáró Szovjetunió, Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok kormányaitól megfelelő meghatalmazást nyert –, másrésztől Magyarország Ideiglenes Nemzeti kormányának megfelelő meghatalmazással rendelkező képviselői: Gyöngyösi János külügyminiszter úr, Vörös János vezérezredes, honvédelmi miniszter úr és Balogh István miniszterelnökségi államtitkár úr aláírták a következő feltételeket:

1. a) Magyarország megszüntette a Szovjetunió és a többi Egyesült Nemzet – közte a Csehszlovákia – ellen viselt háborút, Németországgal fennállott minden viszonyát megszakította, és hadat üzent Németországnak.

b) Magyarország Kormányja kötelezi magát, hogy lefegyverzi a Magyarországon területén lévő fegyveres erőket és hadifoglyokként átadja azokat. Magyarország Kormányja kötelezi magát, hogy internálja a német állampolgárokat.

c) Magyarország Kormányja kötelezi magát olyan szárazföldi, tengeri és légi erők fenntartására [...], amelyek a Szövetséges (Szovjet) Hadsereg főparancsnokság fővezetése alatti szolgálatra rendelhetnek. [...] Magyarország legalább nyolc nehézfegyverzettel ellátott gyaloghadosztályt állít ki. Ezek az erők a Szövetségesek területén nem használhatók fel, csak az érdekelt Szövetséges Kormány előzetes beleegyezésével.

d) A Németország elleni hadműveletek beszüntetésével a magyar fegyveres erők leszerelendők, és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság felügyelete alatt békeállományba helyezendők. [...]

2. Magyarország kötelezte magát, hogy Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia általa megszállt területeiről visszavonja az összes magyar csapatokat és hivatalnokokat Magyarország 1937. december 31-én fennállott határai mögé, továbbá hatályon kívül helyez minden olyan törvényhozási és közigazgatási szabályt, amely az annexióra, vagy pedig csehszlovák, jugoszláv és román területek Magyarországhoz csatolására vonatkozik.

3. Magyarország Kormánya és Hadseregfőparancsnoksága biztosítja a szovjet csapatok és más Szövetséges csapatok számára a szabad mozgási lehetőséget magyar területen, [...] a csapatszállításokat minden rendelkezésére álló közlekedési eszközzel, a saját költségére fogja elősegíteni, szárazon, vízen és levegőben.

4. Magyarország Kormánya haladéktalanul szabadon bocsátja az összes szövetséges hadifoglyokat és internáltakat. [...] saját költségére, elegendő élelemmel, ruházattal, orvosi segítséggel, tisztálkodási eszközökkel és szerekkel látja el az összes szövetséges hadifoglyokat, internáltakat, áttelepített és menekült személyeket, köztük Csehszlovákia és Jugoszlávia polgárait is. Szállítási eszközökről is gondoskodik, hogy e személyek bármelyike visszatérhessen országába. [...]

6. Magyarország Kormánya kötelezi magát, hogy [...] teljes épségben viszsza szolgáltatja a Szovjetunióknak, valamint Csehszlovákiának és Jugoszláviának, úgyszintén az összes Egyesült Nemzeteknek, mindazokat az értékeket és anyagokat, melyek állami, társadalmi és szövetkezeti szervezetek, vállalatok, intézmények, vagy egyes polgárok tulajdonát képezik, mint gyárak és üzemek felszerelését, mozdonyokat, vasúti kocsikat, traktorokat, gépkocsikat, történelmi emlékeket, muzeális értékeket és minden egyéb vagyont, amit a háború folyamán az Egyesült Nemzetek területéről Magyarország területére szállítottak.

7. Magyarország Kormánya és Főparancsnoksága kötelezettséget vállal, hogy hadizsákmányként a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokság rendelkezésre bocsát minden Magyarország területén lévő német katonai tulajdont – beleértve a német flotta hajóit is. [...]

11. A Magyar Kormány köteles rendszeresen magyar valutában pénzeszegeket kifizetni és árukat (üzemanyagot, élelmiszert stb.), eszközöket és szolgáltatásokat rendelkezésre bocsátani, melyekre a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokságnak funkciói teljesítésére, valamint a Szövetséges Államok ama misszióinak és képviselőinek, melyek a Szövetséges Ellenőrző Bizottsággal kapcsolatban állanak, szükségük lehet. [...]

12. Azokat a károkat, melyeket Magyarország a Szovjetunióknak, Csehszlovákiának és Jugoszláviának okozott hadműveleteivel és ez országok területének megszállásával – Magyarország megtéríti a Szovjetunióknak, Csehszlovákiának és Jugoszláviának. Emellett tekintetbe véve, hogy Magyarország nemcsak megszüntette a háborút az Egyesült Nemzetek ellen, hanem hadat is üzent Németországnak – [...] az okozott károkat nem teljes egészében, hanem csak részben téríti meg. Ez a kártérítés 300 millió amerikai dollárban állapított meg, melyet hat év folyamán törleszt le áruban (gépekben, folyami hajókban, gabonában, jószágban stb.). A kártérítés összegéből 200 millió amerikai dollár a

Szovjetuniót illeti meg, a Csehszlovákiának és Jugoszláviának járó kártérítés összege pedig 100 millió amerikai dollár. [...]

14. Magyarország közre fog működni a háborús bűncselekményekkel vádolt személyek letartóztatásban, az érdekelt kormányoknak való kiszolgáltatásban és az ítékezésben e személyek felett.

15. [...] felosztatja a magyar területen lévő összes hitlerbarát vagy más fasiszta politikai, katonai jellegű szervezeteket. [...]

16. Időszakos vagy egyéb irodalmi termékek kiadása, behozatala és terjesztése Magyarországon, színielőadások rendezése, mozgóképek bemutatása, a rádióállomások, a posta, a táviró, a távbeszélő működése a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnoksággal való megegyezés alapján történik.

17. A magyar polgári közigazgatás visszaállítatik Magyarországnak mindazon területén, amely az arcvonaltól nem kevesebb, mint 50–100 kilométerre (a helyi viszonyoktól függően) fekszik, emellett a magyar közigazgatási szervek kötelezik magukat, hogy a béke és a közbiztonság helyreállítása érdekében végrehajtják a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokság vagy a Szövetséges Ellenőrző Bizottság instrukcióit és utasításait. [...]

18. A fegyverszünet egész időtartamára Szövetséges Ellenőrző Bizottságot létesítenek Magyarországon, [...] a Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokság képviselőjének elnöksége alatt és az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok képviselőinek részvételével.

19. A bécsi döntőbíróság 1938. évi november hó 2-án kelt határozatai és az 1940. évi augusztus hó 30-iki bécsi döntés ezennel érvénytelennek nyilvánítanak. [...]

Moszkva, 1945. január 20-án.

Forrás: Hatályos jogszabályok gyűjteménye. 5. kötet. Budapest, 1970. 9–11.

1. Mi a szerepe egy fegyverszünetnek a nemzetközi politikában? Milyen feltételek voltak szükségesek a magyar fegyverszünet megkötéséhez?
2. Csoportosítsd a fegyverszünet pontjait! Milyen katonai, területi, közigazgatási, gazdasági, jogi és kulturális előírásokat tartalmaz? Hogyan rendelkezik a háborús jóvátételről?
3. Milyen szerv ellenőrizte a fegyverszünet betartását? Milyen kérdésekbe szólhatott bele törvényesen? Melyik hatalom szava volt döntő e területben? Milyen veszéllyel járt ez? Más államoknak lehetett-e beleszólása ezen ügyekbe?
4. Hasonlítsd össze a fegyverszüneti egyezmény előírásait a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front programjával! Sorold fel a különbségeket és az azonosságokat!
5. Elemezd rövid esszében a fegyverszünet jelentőségét! Mennyiben korlátozta az ország szuverenitását, és mennyiben járult hozzá a békés állapotok megteremtéséhez? Vesd össze a dokumentumot az első világháborút követő magyar fegyverszünettel!

4. A FÖLDREFORM (1945)

...A földreform-értekezlet 1945. március 10-én ült össze, vegyesen kormánytagok és pártvezetők részvételével. Sürgős volt a megegyezés, hogy március 15-i dátumozással mint 600-as kormányrendeletet kiplakátirozhassák.